

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่มีขนาดแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
2. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษาแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยนำ 3 องค์ประกอบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบงานแผน จาก 8 องค์ประกอบ ของกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ที่ให้สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการ มาเป็นกรอบแนวคิด 3 ด้าน คือ (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120 ตอนที่ 74 ก. 2546)

1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 652 คน จาก 326 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 54 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 260 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานแผนของสถานศึกษา จำนวน 428 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 214 คน และครูผู้รับผิดชอบงานแผนของสถานศึกษา จำนวน 214 คน จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 คน โรงเรียนขนาดกลาง 47 คน โรงเรียนขนาดเล็ก 155 คน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานแผนของสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเทียบสัดส่วนตามขนาดโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 2) จำแนกเป็น

3.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนในระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 3 ด้าน คือ

3.2.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.2 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.3 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Type) โดยแบ่งช่วงการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 56 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้ที่ในกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง และนัดวันเวลาไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. ไปปรับแบบสอบถามคืนตามกำหนดนัดหมายจาก โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จนครบตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป แบบสอบถามส่งไปจำนวนทั้งสิ้น 428 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 428 ชุด คิดเป็น 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลตอนที่ 2

2.1 วิเคราะห์ระดับ ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวม รายด้าน และรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานแผนของสถานศึกษา โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทั้งโดยรวม และรายด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

1.1 ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวม โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นเรื่อง พบว่า ทุกเรื่องมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เรื่อง การจัดระบบบริหารงานแผน เรื่องการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเรื่อง การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

1.2 ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อในการดำเนินการตามแผน การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ดำเนินการโดยใช้หลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามลำดับ

1.3 ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ คณะทำงานทำการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามเวลาที่กำหนด การวางแผนกำหนดการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษาสรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา มีกระบวนการดำเนินงานที่ต้องให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินความต้องการ ความจำเป็นของสถานศึกษา การวิเคราะห์สาเหตุ และพิจารณาทางแก้ไขตามประเด็นสำคัญ การพิจารณา กำหนดแผนปฏิบัติการรายปี การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติ และการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้าน เป็นจำนวนมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานแผนของสถานศึกษา อาจยังไม่มี ความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา เท่าที่ควร เพราะได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์เพียงครั้งเดียว ก่อนที่กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลบังคับใช้ ระยะเวลาในการอบรมจำกัด และ กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีผลให้ทุก โรงเรียนต้องดำเนินการ ยังเป็นเรื่องใหม่ ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ไม่มากเท่าที่ควร และยังขาดความตระหนักในการปฏิบัติตาม ระบบงานแผนของสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่ ดำเนินการเฉพาะในเรื่องการจัดทำแผน ขาดการเตรียมการจัดทำแผนและการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ ประกอบ กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ขาดการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินการ ตามระบบงานแผนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติ ตามระบบงานแผนมีปัญหาบ้าง สอดคล้องกับประสิทธิ์ พุ่มจำปา (2536: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานแผนงานโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนมีทัศนคติต่อปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน

อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับจรูญ สิริพรหม (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหา การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ที่พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองหาน จังหวัด อุดรธานี รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับทองอาน นุญพรหม (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ที่พบว่า ปัญหาการวางแผนการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและแต่ละชั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับสนอง ปานเชียงวงษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการวางแผนประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัญหาการวางแผน ปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี รวมทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้อง กับ สุรัชย์ บุษราคัม (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา ในการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นเดียวกัน

ด้านที่พบปัญหาระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากกระบวนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา เป็นกระบวนการที่ใหม่ของสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทุกสิ้นปีการศึกษา แล้วสรุปรายงานผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งเริ่มดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในรอบแรก ในปีการศึกษา 2548 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 27 โรงเรียน เป็นโรงเรียนนำร่อง ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โรงเรียนยังขาดความรู้และประสบการณ์ ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษาและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่อง การดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชน บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน มีปัญหาอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะดำเนินการให้ผู้ปกครอง บุคลากรใน

ชุมชน และบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมโดยการเชิญผู้ปกครอง บุคลากรมาร่วมประชุม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชน ก็จะเสนอแนะในเรื่อง ตามความคิดเห็นและจะเห็นด้วยกับโรงเรียนที่เสนอในที่ประชุมและบอกว่าไม่มีความรู้และ ประสบการณ์ ไม่มีเวลาที่จะมาร่วมจัดทำ มอบภาระกิจนี้ให้โรงเรียนดำเนินการและบางกลุ่ม เมื่อโรงเรียนเชิญมาร่วมประชุม ก็จะมาประชุมไม่ได้ เพราะมีภาระกิจมากจะต้องประกอบอาชีพ เป็นเหตุให้การปฏิบัติตามระบบงานแผน ของผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชน และบุคลากรใน สถานศึกษามีส่วนร่วมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา

พบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทุกโรงเรียน ทุกขนาด ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้ทุกโรงเรียน ต้องดำเนินการ โรงเรียนต้องมีการจัดทำระบบงานแผนของสถานศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนำแผนงานสู่การปฏิบัติ และการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษา เช่นเดียวกัน เมื่อดำเนินงานก็จะเกิดปัญหาขึ้นในลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้มีปัญหาในการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เมื่อนำมาเปรียบเทียบจึงไม่แตกต่างกันทางสถิติ สอดคล้องกับประสิทธิ์ พุ่มจำปา (2536 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการ โรงเรียน ตามทัศนะของ ผู้บริหารและหัวหน้างานแผนงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน หัวหน้างานแผนงานโรงเรียนที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะ ต่อปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนแตกต่างกัน เฉพาะในด้านการประเมินผล เพียงด้านเดียว สอดคล้องกับอาริยะ วาทโรสง (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารแผน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่า ปัญหาในการบริหารแผนของโรงเรียนประถมศึกษาตามระบบงานการบริหารเมื่อเปรียบเทียบ ตามขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา ยังไม่ประสบผลสำเร็จ จึงควรมีการนิเทศ ติดตาม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลจากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชน และบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน มีปัญหอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ยังมีปัญหามาก ควรหาวิธีการที่จะให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมที่จะปฏิบัติตามระบบงานแผนให้มากขึ้น เช่น การแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจัดทำแผน

1.3 ด้านที่มีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดประชุม อบรมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้และประสบการณ์ให้มากขึ้น และรายงานผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชน หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษา ในการปฏิบัติตามระบบงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.3 ควรศึกษาวิจัยทำนองเดียวกันในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตอื่น ๆ